

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

2.1.2 แบบจำลองโลจิท (Logit Model) (Judge, George, et al., 1988)

เป็นแบบจำลองที่มีฟังก์ชันการกระจายตัวสะสมแบบโลจิสติก (Cumulative logistic probability) แบบจำลองดังกล่าวแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรตามกับค่าของตัวแปรอิสระ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวจะแสดงถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ โดยตัวแปรตามจะต้องมีข้อมูลที่เป็นค่า 1 หรือ 0 เท่านั้น (binary valued)

ดังนั้น สมการพยากรณ์ค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์

เมื่อ

$$\text{Prob} = f(X)$$

$$\text{Prob (even)} = 1 / (1 + e^{-XB}) \quad (2.1)$$

$$\text{Prob (no even)} = 1 - \text{Prob (even)} \quad (2.2)$$

โดยที่ Prob (even) คือ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ และ Prob (no even) คือความน่าจะเป็นที่ไม่เกิดเหตุการณ์ในการพยากรณ์นั้น

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของการเกิดหนี้ค้างชำระ โดยใช้แบบจำลอง Logit Model ซึ่งนำปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าสู่แบบจำลอง ดังนั้นแบบจำลอง Logit Model ที่ใช้เพื่อทำการวิเคราะห์จึงมีรูปแบบสมการดังนี้ คือ

$$P(Y = 1 | X) = \frac{1}{1 + e^{-XB}} \quad (2.3)$$

ความเป็นต่อ (odd ratio) ของการมีหนี้ค้างชำระเมื่อเทียบกับการไม่มีหนี้ค้างชำระสามารถเขียนได้ว่า

$$\frac{P(Y = 1 | X)}{P(Y = 0 | X)} = \frac{1}{1 + e^{-XB}} = e^{XB} \quad (2.4)$$

$$P(Y = 0 | X) = 1 - \frac{1}{1 + e^{-XB}}$$

2.1.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ
ทั้งหมด 9 ปัจจัย ได้แก่

1. รายได้ของผู้กู้
2. อายุของผู้กู้
3. อาชีพของผู้กู้
4. วงเงินกู้
5. สถานภาพของผู้กู้
6. ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่
7. รายจ่ายของผู้กู้ต่อเดือน
8. สัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินกู้
9. ประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

การเกิดหนี้ค้างชำระของลูกค้านี้
สินเชื่อสวัสดิการ ธนาคารออมสินสาขา
เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยใช้ความถี่ร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระโดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ด้วยเทคนิคการประมาณความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate: MLE)

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทฤษฎีการบริโภค (สุรักษ์ บุนนาค และวันรัช มิ่งมณีนาคิน, 2536)

การมีหนี้ค้างชำระนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคคือ ผู้บริโภคมีพฤติกรรมต้องการบริโภคมามากแต่รายได้ไม่พอสำหรับการบริโภค จึงทำการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อสนองต่อความต้องการที่จะบริโภคเพิ่มขึ้น ทำให้การออมของผู้บริโภคไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ จึงเกิดเป็นหนี้ค้างชำระได้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนั้น มีผู้ศึกษาอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน อาทิ เช่น

1. สมมติฐานรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis)

เป็นทฤษฎีของ J.S Duesenberry ที่กล่าวถึงพฤติกรรมการบริโภคของบุคคลซึ่งมีได้ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ตนเองได้รับ แต่หากขึ้นอยู่กับรายได้เปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านหรือครอบครัวที่เกี่ยวข้องหรือเปรียบเทียบกับความเป็นอยู่ของตนในอดีตโดยเฉพาะช่วงที่เคยกินคืออยู่ดีมาก่อน

Duessenberry ได้ศึกษาครอบครัวของนิโกรกับคนขาวในสหรัฐอเมริกาพบว่ารูปแบบการใช้จ่ายจะมีการเลียนแบบกันมาก (Demonstration Effect) กล่าวคือคนนิโกรที่อาศัยในชุมชนเดียวกันกับคนขาวที่มีรายได้ต่ำ คนนิโกรจะเลียนแบบการบริโภคของคนขาวที่มีรายได้ต่ำ และถ้าคนนิโกรอาศัยในชุมชนที่มีรายได้สูงก็มีการเลียนแบบการบริโภคของคนขาวที่มีรายได้สูงเช่นเดียวกัน

ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ มีข้อสมมติที่ว่า การใช้จ่ายในการบริโภคต่อรายได้จะเปลี่ยนแปลงไปที่ต่อเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น และเมื่อรายได้คงที่สัดส่วนของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในครอบครัวต่อรายได้ก็จะไม่เปลี่ยนแปลง

จากทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ ซึ่ง Duesenberry ได้เน้นความสำคัญของการเลียนแบบกัน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่มีต่อการตัดสินใจในการบริโภค และก่อให้เกิดการเอาอย่างกันในการบริโภค ทั้งๆที่ระดับรายได้ของผู้บริโภคแตกต่างกัน ดังนั้นบทบาทของรายได้ต่อการตัดสินใจย่อมลดลงด้วย เช่น นาย ก. มีรายได้น้อยกว่าและต้องการซื้อรถจักรยานยนต์เหมือน นาย ข. ซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน เนื่องจากผลของการเลียนแบบกันเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ นาย ก. พยายามหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ทดแทนรายได้ของตนเองในขณะนี้ และเมื่อ นาย ก. ไม่มีรายได้พอที่จะซื้อรถจักรยานยนต์ นาย ก. จำเป็นจะต้องหาเงินโดยวิธีการกู้ยืมด้วยเหตุนี้กล่าวได้ว่าการกู้ยืมมีส่วน

สนับสนุนให้ นาย ก. สามารถซื้อรถจักรยานยนต์มาบริโภคได้เช่นเดียวกับนาย ข. ที่มีรายได้แตกต่างกัน

2. สมมติฐานรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis)

เป็นทฤษฎีของ Friedman ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของรายได้จริงกับรายได้ถาวร และรายได้ที่คาดไม่ถึง ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y_m = Y_p + Y_t$$

Y_m = รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาหนึ่ง (Measured Income หรือ Observed Income)

หมายถึงรายได้ที่ได้รับจริงๆ ซึ่งรวมรายได้ถาวรและรายได้ชั่วคราวซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอนปกติใช้ช่วงเวลา 1 ปี หรือ 1 เดือน

Y_p = รายได้ถาวร (Permanent Income) หมายถึงรายได้ถาวรซึ่งมิได้หมายถึงรายได้ปัจจุบันเท่านั้น แต่พิจารณารวมถึงรายได้ในอดีตและการคาดคะเนรายได้ในอนาคตรวมกัน เป็นเวลาหลายๆปี แล้วหาค่าเฉลี่ยออกมา หรือสรุปก็คือรายได้ปกติที่ควรจะได้รับในช่วงเวลาที่คาดไว้

Y_t = รายได้ชั่วคราว (Transitory Income) หมายถึง รายได้ชั่วคราวหรือรายได้เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันคือเป็นลาภลอยและไม่ได้ประจำ

ทางการบริโภค (Consumption) Friedman ได้แบ่งการบริโภคไว้เช่นเดียวกับรายได้ คือ

$$C = C_p + C_t$$

C = หมายถึง การบริโภคทั้งหมด

C_p = หมายถึง การบริโภคปกติ (Permanent Consumption)

C_t = หมายถึง การบริโภคที่ไม่คาดคิด (Transitory Consumption) เกิดจากความสัมพันธ์

ของ Permanent Consumption และ Permanent Income เขียนสมการได้ดังนี้

$$C_p = K \cdot Y_p$$

$$K = APC = \frac{\text{Permanent Consumption}}{\text{Permanent Income}}$$

Friedman ยืนยันว่าอัตราส่วน (APC) ไม่ขึ้นกับรายได้ถาวร ดังนั้นอัตราส่วนของการบริโภคต่อรายได้ของทุกกลุ่มจึงเป็นอัตราส่วนเดียวกัน ค่า K จึงมีค่าคงที่ในทุกระดับของครอบครัวต่างๆบนพื้นฐานของทฤษฎีนี้ การเพิ่มขึ้นในรายได้ของครอบครัวใดๆในระยะยาวจึงไม่มีผลต่อการ

บริโภคน้อย อย่างไรก็ตาม APC (K) ของทุกระดับรายได้ถาวร อาจเปลี่ยนแปลงไปได้จากสาเหตุ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผู้บริโภครู้มาเพื่อการบริโภคลดลง ผู้บริโภคจะบริโภคมากขึ้น รสนิยม อาจเปลี่ยนแปลงเมื่ออายุหรือองค์ประกอบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป สัดส่วนของสินทรัพย์ที่ไม่เป็นมนุษย์ (Non - Human Wealth) และผลบวกของสินทรัพย์ที่เป็นมนุษย์กับสินทรัพย์ที่ไม่เป็นมนุษย์ (Human Wealth กับ Non - Human Wealth) เปลี่ยนแปลงไป

ตามทฤษฎีของสมมติฐานรายได้ถาวรนั้น Friedman ได้เน้นความสัมพันธ์ระดับการบริโภค และระดับรายได้ถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการบริโภคในหมวดสินค้าคงทนแล้ว การตัดสินใจบริโภคจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ถาวรเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่า นาย ก. เป็นข้าราชการ อาจจะซื้อหาสินค้าบริโภครวมขึ้นหนึ่ง เช่น รถจักรยานยนต์ โดยที่รายได้ปัจจุบัน (Current Income) ของนาย ก. ไม่ได้มีมากพอ แต่เนื่องจาก นาย ก. เป็นข้าราชการซึ่งจะมีรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อนาย ก. ต้องการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อรถจักรยานยนต์ ผู้ให้กู้พิจารณาถึงหลักประกันและความสามารถในการชำระหนี้สินของ นาย ก. ทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นเกณฑ์ตัดสินใจ การที่ นาย ก. เป็นที่ยอมรับของผู้ให้กู้ยืม แสดงว่าผู้ให้กู้ลงความเห็นว่า นาย ก. มีความสามารถจะชำระหนี้ได้โดยอาศัยรายได้ในปัจจุบันและรายได้ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต กล่าวโดยสรุปคือ แหล่งที่มาของรายได้ในอนาคต ที่ถาวรมีผลต่อการตัดสินใจที่จะบริโภคสิ่งของซึ่งหาไม่ได้จากการกู้ยืม โดยมีความสามารถที่จะชำระหนี้สินในอนาคต

2.2.2 แนวคิดด้านความเสี่ยงของสินเชื่อ (สุรนต์ ศรีสุวรรณผลไทย, 2527)

ความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ อาจเกิดจากหลายสาเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อสินเชื่อรายนั้นซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงทางด้านตัวบุคคลหมายถึงผู้ขอกู้ไม่ยอมชำระหนี้แม้ว่าจะมีรายได้พอชำระหนี้หรือผลัดผ่อนชำระโดยไม่มีเหตุผลแม้จะอยู่ในวิสัยที่จะชำระได้ ความเสี่ยงทางการผลิตหมายถึงการผลิตสินค้าได้น้อยไม่ทัน ไม่มีคุณภาพ ต้นทุนสูง เป็นต้น ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาด้านวัตถุดิบ เครื่องจักร แรงงาน ภาษี เป็นต้น ความเสี่ยงทางการตลาดหมายถึงผลิตสินค้าได้ดี แต่การขายสินค้าได้น้อยไม่เป็นที่ประมาธิการไว้ อันจะเกิดปัญหาช่องทางจำหน่าย การแข่งขัน การวางตำแหน่งสินค้า การคาดการณ์ตลาด การโฆษณา เป็นต้น ความเสี่ยงด้านการบริหารหมายถึงการบริหารงานผิดพลาดอันอาจเกิดจากปัญหาคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร การวางแผน การ

ควบคุม การติดตาม เป็นต้น ความเสี่ยงทางการเงินหมายถึง การประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องไม่สามารถหมุนเวียนในกิจการได้หรือขาดทุนสูงซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการระดมเงินกู้ค่าใช้จ่าย การดำเนินการจัดการการเงิน การลงทุนสินทรัพย์ถาวรมาก อัตราแลกเปลี่ยนความเสี่ยงด้านอื่นๆ เช่น ความผันผวนทางธุรกิจ ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการเมือง ภาวะสังคม เป็นต้น

2.2.3 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (วาสนา สิงห์โกวินท์, 2527)

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อกำหนดความสามารถ และความพร้อมที่ผู้กู้จะจ่ายคืนเงินกู้ตามเงื่อนไขของสัญญา ธนาคารจำเป็นต้องกำหนดขนาดความเสี่ยงที่ธนาคารจะยอมรับได้ในแต่ละกรณี ตลอดจนวงเงินสินเชื่อที่จะให้กู้ยืมเมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ก็จำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขการกู้ยืมและระยะเวลาที่จะให้กู้ยืมด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินความเสี่ยง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มให้สินเชื่อแก่ลูกค้าไปกระทั่งจนลูกค้าชำระหนี้หมด การเพิ่มลดของอัตราเสี่ยงขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการชำระหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ ทุนดำเนินการ ทรัพย์สินหรือหลักทรัพย์ และคู่ทางของธุรกิจของลูกค้าในอนาคต ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงจึงต้องนำสิ่งต่างๆ เหล่านี้มาทำการวิเคราะห์คุณภาพได้แก่ การวิเคราะห์ 6Cs หรือ 5Ps

2.2.3.1 การประเมินผลอัตราเสี่ยงและวิธีการพิจารณาสินเชื่อโดยวิธี 6Cs (6 C's Policy)

นโยบาย 6Cs (6 C's Policy) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ในการให้สินเชื่อโดยมีปัจจัยต่างๆ ดังนี้ประกอบไปด้วย

1) Character (คุณสมบัติของผู้กู้สินเชื่อ) พิจารณาจากตัวผู้ขอสินเชื่อ โดยดูจากความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและการทำกิน ความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ชีวิตความเป็นอยู่อุปนิสัยในการจ่ายเงิน ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย

2) Capacity (ความสามารถในการชำระหนี้) เป็นการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้สินเมื่อครบกำหนด โดยดูจากปัจจัยต่างๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง รายได้อื่นๆ หนี้สินเดิมที่มีอยู่แบบแผนในการจ่ายเงิน

3) Capital (เงินทุน) เป็นการพิจารณาจากทรัพย์สินของกิจการและส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่ หลักทรัพย์ที่นำมาค้าประกันนี้ ทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นที่มีอยู่ หรือทรัพย์สินอื่นๆ ส่วนของผู้ถือหุ้นก็คือ เงินทุนของผู้ถือหุ้นที่จะลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

4) Collateral เป็นการพิจารณาถึงหลักประกัน เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ กรณีที่ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินในอนาคตไม่เป็นไปตามแผนที่คาดคะเน โดยหลักประกันที่ใช้ในการค้าประกัน ได้แก่ ที่ดิน สินค้า อาหาร เป็นการลดความเสี่ยงของผู้กู้และหนี้สูญ เพื่อเป็นการป้องกันการผันผวนของลูกหนี้ในอนาคต

5) Condition เป็นการพิจารณาถึงสภาวะการณ์โดยทั่วไปที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อ เช่น สภาวะทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การเมืองสังคม และอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อ

6) Control (ความสามารถในการควบคุมฐานะทางการเงิน) เป็นการพิจารณาถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของผู้กู้ มิใช่ว่าผู้กู้ทุกคนจะมีระบบการเงินการบริหารงานภายในที่ดี เช่น บริหารแบบครอบครัว ซึ่งอาจจะใช้ได้ดีในธุรกิจหนึ่งแต่อีกธุรกิจหนึ่งอาจจะไม่ดีเท่าที่ควรได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินแก่ผู้กู้ได้

2.2.3.2 การพิจารณาสินเชื่อโดยวิธี 5Ps (5 P's Policy)

นโยบาย 5Ps เป็นแนวทางการวิเคราะห์สินเชื่ออีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่ใช่ขบวนการเงิน นโยบาย 5Ps ประกอบด้วย

1) Purpose วัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน โดยพิจารณาว่าลูกหนี้นำเงินกู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะนำไปใช้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน เป็นการขยายงาน และลงทุนชำระหนี้อื่นๆ ซึ่งวัตถุประสงค์นี้จะต้องก่อให้เกิดรายได้และเกิดผลตอบแทนต่อธนาคารคือ ดอกเบี้ย

2) People คุณลักษณะของผู้ขอกู้ โดยดูจากประวัติครอบครัว ความตั้งใจในการชำระหนี้ของผู้กู้ ความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงความรับผิดชอบของอาชีพที่ทำอยู่

3) Payment การชำระหนี้เป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ว่าผู้ขอสินเชื่อหรือผู้กู้จะนำเงินมาชำระในระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่ โดยประมาณจากรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ซึ่งจะต้องนำข้อมูลมาพิจารณา

4) Protection เป็นการพิจารณาความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ซึ่งมีหลักประกันแยกได้ 2 ประเภท

- Internal หลักประกันภายในของผู้กู้ เช่น หลักประกันที่จะนำมาจำนองเป็นประกันกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือเงินออม

- External หลักประกันภายนอกของผู้กู้ เช่น หลักประกันของผู้ค้ำประกัน โดยนำหลักทรัพย์มาค้ำประกัน หรือความน่าเชื่อถือของผู้ค้ำประกัน

5) Prospect (องค์ประกอบอื่นร่วม) เป็นการพิจารณาโดยรวมของทั้ง 5Ps ว่าควรจะให้กู้หรือไม่ ซึ่งจะพิจารณาจากอัตราเสี่ยงของอัตราส่วนของดอกเบี้ยกับการเสี่ยงภัยในธุรกิจ ความยุ่งยากในการเรียกเก็บ

2.2.4 หลักเกณฑ์ในการจัดชั้นหนี้

ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ กำหนดให้มีการจัดชั้นลูกหนี้ออกเป็น 6 ประเภท โดยยึดตามจำนวนงวดที่ลูกหนี้ค้างชำระ ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงการแบ่งชั้นลูกหนี้

ชั้นที่	ลูกหนี้ค้างชำระ (งวด)	การจัดชั้น
1	ไม่เกิน 1 งวด	ชั้นปกติ
2	มากกว่า 1 ไม่เกิน 3 งวด	ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ
3	มากกว่า 3 งวด ไม่เกิน 6 งวด	ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
4	มากกว่า 6 งวด ไม่เกิน 12 งวด	ชั้นสงสัย
5	มากกว่า 12 งวด ขึ้นไป	ชั้นสงสัยจะสูญ
6	ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดตามได้	ชั้นสูญ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนันต์ บุญมหาชนากร (2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ สำหรับลูกหนี้สินเชื่อกรุงไทยธนวิภู ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้กู้มีหนี้ชำระมากตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้มีสถานภาพการสมรส หย่า และหม้าย มีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการอำเภอ มีรายได้มากกว่า 8,000 บาทต่อเดือน มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปและเคยมีการ โคนย้ายในรอบ 5 ปี ประมาณ 3 ครั้ง ซึ่งทำให้ขาดการวางแผนที่ดีทางการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กู้ค่าประกันเป็นผู้มีรายได้อยู่ในระดับต่ำและผลจากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับธนาคารที่ให้กู้ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีหนี้ค้างชำระ คือขาดการติดตามทวงถาม ขาดผู้รับผิดชอบ และติดตามหนี้ ความไม่รัดกุมของหลักเกณฑ์และนโยบายการให้สินเชื่อ

ทวิตยา บุศยรัตน์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างรวม 400 รายซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มของลูกหนี้ของธนาคาร 300 ราย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทางสินเชื่อของธนาคารจำนวน 100 ราย โดยนำตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ในการให้สินเชื่อของธนาคารมาทำการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ตามคุณภาพหนี้เป็น 6 กลุ่ม เรียงลำดับลูกหนี้ที่มีคุณภาพหนี้ดีที่สุดไปจนถึงเลวที่สุด จากการศึกษาพบว่า การเกิดหนี้ที่ไม่มีคุณภาพเกิดจากลูกหนี้ไม่มีประสบการณ์และขาดความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจของตน นอกจากนี้ปัญหาภายในครอบครัวเนื่องจากการหย่าร้างก็มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้ ประกอบกับสภาวะทางเศรษฐกิจปัจจุบันลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินมีรายได้ลดลง และมีหนี้สินภายนอกซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร ทำให้ลูกหนี้มุ่งชำระหนี้ภายนอกก่อน ทั้งยังไม่ให้ความร่วมมือในการชำระหนี้หรือแก้ไขหนี้ เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของภาระหนี้ที่มีกับธนาคาร และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน การศึกษาพบว่า หลักประกันบางประเภทมีปัญหาเนื่องจากไม่มีสภาพคล่องและเป็นหลักประกันที่มีราคาใกล้เคียงกับภาระหนี้ที่มีกับธนาคาร ในการพิจารณาอำนวยการสินเชื่อจะต้องระมัดระวังละเอียดรอบคอบ โดยอาศัยหลักการในการวิเคราะห์สินเชื่อเกี่ยวกับ คุณสมบัติส่วนตัวของลูกหนี้ สภาพคล่องและเงินทุนของลูกหนี้ ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพหนี้และสภาพคล่องของธนาคารในเรื่องของหลักประกัน จะต้องเป็นหลักประกันที่มีสภาพคล่องสูง ไม่เสื่อมสภาพเร็ว เพราะถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการ

ช่วยลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นให้แก่ธนาคาร กรณีเกิดหนี้ปัญหาและฟ้องร้องดำเนินคดี นอกจากนั้นแล้วการอำนวยการสินเชื่อจะต้องมีการควบคุมและติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้หนี้ที่มีคุณภาพมากที่สุด

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ประกอบด้วย อาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการขอกู้และจากผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ 90% ขึ้นไปมีด้วยกัน 5 ตัวแปร ดังเช่น ผู้ประกอบการที่มีอาชีพรับราชการหรืออาชีพอื่นใดที่มีรายได้จากเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระลดลง ผู้กู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น ระดับรายได้ของผู้กู้ที่เพิ่มขึ้น จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ลดลง ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น ระยะเวลาในการผ่อนชำระน้อยกว่า 10 ปี ผู้กู้จะมีภาระในการชำระหนี้รายเดือนในระยะเวลาที่น้อยลง ดังนั้นปัญหาการค้างชำระหนี้ในระยะยาวจะลดลง และการกู้เพื่อวัตถุประสงค์ที่อยู่อาศัยหลังแรกทำให้ผู้กู้ต้องพยายามดูแลรักษา สร้างความรับผิดชอบในการผ่อนชำระหนี้กับธนาคารอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระหนี้ลดลง

มณฑิราลัย ปวนใจชม (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบริษัทประกันชีวิตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตลอดจนการบริการให้ดียิ่งขึ้น โดยเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บริการของบริษัทประกันชีวิตจำนวน 137 ราย และผู้ที่ไม่ได้ใช้บริการบริษัทประกันชีวิตอีก 263 ราย รวมจำนวนตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติเชิงพรรณนา และใช้แบบจำลองโลจิส (Logit Model) ด้วยเทคนิคการประมาณความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) และวิธี Marginal effects ใช้แนวของทฤษฎีอุปสงค์ (Demand theory) และแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่า ผู้ใช้บริการกับบริษัทประกันชีวิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.40 มีอายุระหว่าง 21-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 64.96 เป็นโสดร้อยละ 51.82 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 47.44 มีที่พักอาศัยในเขตเมืองร้อยละ 75.91 มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจร้อยละ 24.09 โดยมีระดับรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 41.60 มีภาระหนี้สินที่ต้องชำระร้อยละ 33.58 ปัจจัยที่มีผลต่อ

โอกาสที่จะเลือกใช้บริการประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ได้แก่ การสร้างหลักประกันความมั่นคงต่อชีวิตในอนาคต และระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้แก่ภาระหนี้สินที่ต้องชำระ และปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ได้แก่บริษัทขาดการเอาใจใส่ที่ดี ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เบี้ยประกันชีวิตสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ การบริหารที่ดีจากตัวแทนประกันชีวิต สำหรับปัญหาที่ได้รับจากการใช้บริการบริษัทประกันชีวิตนั้น ส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการจะพบปัญหาเรื่องตัวแทนประกันชีวิตขาดการบริการที่ดี บริษัทขาดการเอาใจใส่ ความเชื่อถือและความมั่นคงของบริษัท